

W sprawie wytycznych dotyczących projektowania i ustalania programów studiów wyższych

I. Podstawy prawne

1. Za podstawę przygotowania wytycznych przyjęto wymagania określone w:
 - Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.);
 - Ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2153);
 - Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz.U. poz. 1787).
 - Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. poz. 1818), zwanym dalej rozporządzeniem MNiSW w sprawie dyscyplin;
 - Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. poz. 1861), zwanym dalej rozporządzeniem MNiSW w sprawie studiów z późn. zm.;
 - Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 – 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. poz. 2218);
2. Studia w AIK na określonym kierunku, poziomie i profilu prowadzone są zgodnie z zatwierdzonym przez Senat AIK programem studiów wraz z efektami uczenia się i harmonogramem realizacji programów studiów.
3. Do zatwierdzenia kierunku należy złożyć:
 - a) program studiów
 - b) harmonogram realizacji programu studiów (excel)
 - c) sylabusy wszystkich przedmiotów zakładanych dla programu studiów (część I).

II. Czas trwania studiów

1. Nominalny czas trwania studiów stacjonarnych wynosi:
 - a) dla studiów pierwszego stopnia licencjackich – co najmniej 6 semestrów;
 - b) dla studiów drugiego stopnia magisterskich – od 3 do 5 semestrów;
 - c) dla jednolitych studiów magisterskich - od 9 do 12 semestrów.
2. Studia niestacjonarne mogą trwać dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.

III. Efekty uczenia się

1. Ogólne charakterystyki efektów uczenia się zostały zdefiniowane na poszczególnych poziomach Polskiej Ramy Kwalifikacji. Obejmują:
 - a) Uniwersalne charakterystyki (pierwszego stopnia) poziomów 1-8 pierwszego stopnia;
 - b) Charakterystyki poziomów 1-8 drugiego stopnia stanowiące rozwinięcie uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia.
2. Do kwalifikacji pełnych przypisuje się następujące poziomy PRK:

- a) Dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 6 PRK;
- b) Dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia oraz dyplom ukończenia jednolitych studiów magisterskich potwierdza nadanie kwalifikacji na poziomie 7 PRK.
3. Kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają wszystkie charakterystyki efektów uczenia się, odpowiednio dla danego poziomu 6 PRK albo poziomu 7 PRK, a także profilu.
4. W przypadku prowadzenia studiów na danym kierunku, poziomie i profilu w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, a także w przypadku zróżnicowania kształcenia w ramach ścieżek/zakresów kształcenia program studiów zakłada uzyskanie takich samych kierunkowych efektów uczenia się.
5. Efekty uczenia się dla kierunku studiów przyjmuje się osobno dla pierwszego i drugiego stopnia. Efekty uczenia się dla studiów drugiego stopnia stanowią pogłębienie i/lub poszerzenie efektów pierwszego stopnia.
6. Jeżeli pozwala na to specyfika kształcenia na studiach na określonym kierunku, część efektów uczenia się objętych programem studiów może być uzyskana w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia.

IV. Wymogi formalne programu studiów

1. Program studiów dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu określa:
 - a) formę studiów (stacjonarne lub niestacjonarne);
 - b) czas trwania studiów (liczbę semestrów);
 - c) liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie;
 - d) tytuł zawodowy nadawany absolwentom;
 - e) dziedzinę/dziedziny oraz dyscyplinę/dyscypliny (w tym także dyscyplinę wiodącą), do której/-ych przyporządkowany jest kierunek studiów, zgodnie z rozporządzeniem MNiSW w sprawie dyscyplin (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. poz. 1818)), i na zasadach określonych w Ustawie;
 - f) dyscyplinę wiodącą wskazuje się w przypadku kierunku studiów przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny. W ramach dyscypliny wiodącej ponad połowa efektów uczenia się jest uzyskiwana w tej dyscyplinie.
 - g) Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na danym poziomie, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej.
 - h) Do dyscypliny wiodącej, oprócz modułów zajęć związanych z tą dyscypliną, zalicza się także zajęcia z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku studiów, a także zajęcia z języka obcego.
 - i) Zajęcia lub grupy zajęć wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów;
 - j) łączną liczbę godzin zajęć;
 - k) Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych modułów zajęć;

- l) Harmonogram realizacji programu studiów (oddzielnie dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych);
- m) Łączną liczbę punktów ECTS:
 - którą student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia,
 - przyporządkowaną modułom/zajęciom związanym z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki/sztuki właściwej/właściwych dla kierunku studiów uwzględniająca udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności (dla profilu ogólnoakademickiego) W wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.
 - przyporządkowaną modułom/zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne (dla profilu praktycznego) w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.
 - przyporządkowaną przedmiotom/modułom zajęć do wyboru w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.
 - z języka obcego;
 - przyporządkowaną praktykom zawodowym (jeśli program przewiduje praktyki) oraz ich wymiar, zasady i forma odbywania oraz ich wymiar, zasady i forma odbywania praktyk;
- n) W programie studiów pierwszego stopnia prowadzonych w formie studiów stacjonarnych określa się również zajęcia z wychowania fizycznego, którym nie przypisuje się ani efektów uczenia się, ani liczby punktów ECTS.
- o) Program studiów określa sylwetkę absolwenta i możliwości jego zatrudnienia.

V. Sylabus przedmiotu

1. Przedmioty/zajęcia rozliczane są semestralnie.
2. Sylabus przedmiotu zawiera:

Część I - elementy wchodzące w skład programu studiów, publikowane w BIP:

- a) kierunek studiów, profil i formę studiów;
- b) jednostkę prowadzącą kierunek: wydział, instytut;
- c) nazwę i język przedmiotu
- d) kategorię przedmiotu: obligatoryjny, fakultatywny
- e) liczbę punktów ECTS
- f) rozliczenie godzinowo - punktowe przedmiotu, w tym liczbę godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć oraz rozliczenie godzin kontaktowych i bezkontaktowych;
- g) opis treści przedmiotowych zapewniających uzyskanie efektów uczenia się (400-500 znaków);
- h) wymagania wstępne;
- i) efekty uczenia się wraz z sposobami weryfikacji i oceny efektów uczenia się;

Część II - elementy szczegółowe, niepublikowane w BIP, udostępniane wraz z częścią I w systemie informatycznym AIK oraz przedstawiane studentom na pierwszych zajęciach:

- a) koordynator modułu i osoby prowadzące zajęcia;
- b) rok i semestr studiów;
- c) szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć
- d) metody i techniki kształcenia;

- e) sposoby oceny i kryteria zaliczenia przedmiotu;
- f) literatura przedmiotu.

VI. Punkty ECTS

1. W celu ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów na danym kierunku, poziomie i profilu student jest zobowiązany uzyskać:
 - a) na studiach pierwszego stopnia licencjackich –180 punktów ECTS;
 - b) na studiach drugiego stopnia magisterskich – 90 punktów ECTS;
 - c) na jednolitych studiach magisterskich – 300 punktów ECTS trwających 9 lub 10 semestrów.
 - d) na jednolitych studiach magisterskich – 360 punktów ECTS trwających 11 lub 12 semestrów.
2. Tworząc program studiów należy wziąć pod uwagę następujące warunki w zakresie przypisywania punktów ECTS:
 - a) jeden punkt ECTS odpowiada 25 - 30 godzinom pracy studenta obejmującym zajęcia organizowane przez Uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami;
 - b) punkty ECTS należy przypisać za:
 - zaliczenie każdego modułu/przedmiotu przewidzianego w programie studiów, przy czym liczba punktów ECTS nie zależy od uzyskanej oceny, a warunkiem ich przyznania jest spełnienie przez studenta wymagań dotyczących uzyskania zakładanych efektów uczenia się określonych w sylabusie,
 - przygotowanie i złożenie projektu dyplomowego albo pracy dyplomowej, w zależności od poziomu studiów,
 - lektoratom języków obcych.
3. Za przygotowanie i złożenie projektu dyplomowego albo pracy dyplomowej student otrzymuje na studiach pierwszego stopnia licencjackich – co najmniej 12 punktów ECTS;
4. Za przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej w ramach studiów drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich student otrzymuje 20 punktów ECTS.
5. Lektoratom języków obcych, w ramach których studenci powinni posiadać znajomość języka obcego na poziomie biegłości B2, zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy:
 - a) realizowanym na studiach pierwszego stopnia – należy przypisać nie mniej niż 9 punktów ECTS;
 - b) realizowanym na jednolitych studiach magisterskich – należy przypisać nie mniej niż 11 punktów ECTS.
6. Lektoratom języków obcych realizowanych na studiach drugiego stopnia należy przypisać nie mniej niż 2 punkty ECTS.
7. Liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie może być większa niż 50% liczby punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie.

VII. Harmonogram realizacji programu studiów

1. Harmonogram realizacji programu studiów określa rozkład zajęć w poszczególnych semestrach, wraz z przypisanymi do nich punktami ECTS, formami zajęć i ich wymiarem, a także liczbę punktów ECTS wymaganą do zaliczenia danego semestru.

2. W przypadku studiów prowadzonych na danym kierunku, poziomie i profilu w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, należy określić harmonogram realizacji programu studiów odrębnie dla każdej z tych form.
3. W przypadku studiów stacjonarnych nominalna liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów dla semestru wynosi od 27 do 33 punktów ECTS przypisanych modułom zajęć realizowanym w każdym semestrze studiów, przy czym liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów dla roku studiów trwającego dwa semestry nie może być mniejsza niż 60.
4. Tworząc plan studiów stacjonarnych należy uwzględnić, że liczba tygodni zajęć dydaktycznych w danym semestrze wynosi 15 tygodni.
5. Program studiów umożliwia studentowi wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie.
6. Program studiów obowiązujący na danym kierunku, poziomie i profilu może przewidywać zróżnicowanie kształcenia w ramach ścieżek/zakresu kształcenia (brak specjalności).
7. W przypadku zróżnicowania kształcenia w ramach ścieżek/zakresu kształcenia kierunkowe efekty uczenia się nie mogą ulec zmianie.
8. W przypadku zróżnicowania kształcenia w ramach ścieżek/zakresu kształcenia:
 - a) uzasadnienie prowadzenia ścieżek/zakresu kształcenia musi wynikać z potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i potrzeb rynku pracy;
 - b) program studiów określa nazwy ścieżek/zakresu kształcenia;
9. W harmonogramie realizacji programów studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich prowadzonych w formie studiów stacjonarnych określa się również zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin, zajęciom wychowania fizycznego nie przypisuje się punktów ECTS.
10. W harmonogramie realizacji programu studiów należy uwzględnić moduły/zajęcia ogólnouczeniowe, według wytycznych Rozporządzenia Rektora AIK.
11. Harmonogram realizacji programu studiów powinien być tak skonstruowany, aby moduły/zajęcia kierunkowe w miarę możliwości powinny być realizowane w pierwszych semestrach studiów.
12. Dla studiów niestacjonarnych przyjmuje się wymiar godzin w wysokości 60% całkowitej liczby godzin kontaktowych dla danego kierunku na studiach stacjonarnych, chyba że do tego kierunku studiów są wskazane standardy.
13. Zapewnia się obowiązek odbycia szkolenia dotyczącego bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny dla wszystkich studentów rozpoczynających studia w AIK, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w Uczelni.

VIII. Praktyki zawodowe

1. Program studiów może opcjonalnie obejmować praktykę zawodową. Punkty ECTS wlicza się pulę punktów ECTS określonych dla całego programu studiów, poszerzając go tym samym o liczbę godzin kontaktowych.
2. Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych oraz liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk, a także cele, szczegółowy program i terminy realizacji praktyk zawodowych powinny być właściwie zharmonizowane w procesie kształcenia.

3. Program studiów o profilu praktycznym przewiduje praktyki zawodowe w wymiarze co najmniej:
6 miesięcy – w przypadku studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich;
3 miesiące - w przypadku studiów drugiego stopnia.
4. Wymiar praktyk należy określić w wymiarze godzinowym, dniowym, tygodniowym albo miesięcznym we właściwych dla danego kierunku studiów przedsiębiorstwach, instytucjach i innych zakładach pracy (niezbędne jest zawarcie stosownych umów).
5. Szczegółowe zasady i tryb odbywania praktyk zawodowych określają Regulaminy praktyk.

IX. Kształcenie na odległość

1. Zajęcia mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jeżeli spełniono łącznie następujące wymagania:
 - a) nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia są przygotowani do ich realizacji z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a realizacja zajęć jest na bieżąco kontrolowana przez uczelnię;
 - b) dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia;
 - c) zapewniono materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej;
 - d) studenci mają możliwość osobistych konsultacji z nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia w siedzibie uczelni;
 - e) weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce, z tym że przeprowadzanie zaliczeń i egzaminów kończących określone zajęcia odbywa się w siedzibie uczelni;
 - f) studenci odbyli szkolenia przygotowujące do udziału w tych zajęciach.
2. W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo.
3. W uzasadnionych przypadkach egzaminy kończące określone zajęcia, za zgodą rektora, mogą odbywać się poza siedzibą uczelni lub poza jej filią z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę przebiegu egzaminu i jego rejestrację.